

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

61C-48
7/16776

SAYI : B.12.0.A.SGB.0.03.610/4253
KONU : Yazılı Soru Önergeleri

27/12/2010 2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 23.11.2010 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-26675 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan, İzmir Milletvekili Kamil Erdal SİPAHİ'ye ait 7/16772, Adana Milletvekili Hulusi GÜVEL'e ait 7/16773, Muş Milletvekili M. Nuri YAMAN'a ait 7/16774, Bursa Milletvekili Hamza Hamit HOMRİŞ'e ait 7/16775, Edirne Milletvekili, Bilgin PAÇARIZ'a ait 7/16776 ve Burdur Milletvekili Ramazan Kerim ÖZKAN'a ait 7/16777 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

- 1- Görüş 7/16772 (2 sayfa)
- 2- Görüş 7/16773 (2 sayfa)
- 3- Görüş 7/16774 (2 sayfa)
- 4- Görüş 7/16775 (3 sayfa)
- 5- Görüş 7/16776 (5 sayfa)
- 6- Görüş 7/16777 (2 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Bilgin PAÇARIZ
Edirne Milletvekili

Esas no : 7/16776

Gıda fiyatlarında yaşanan hızlı artışların halkımız üzerinde ki olumsuz etkileri her geçen yıl artarak devam etmektedir. Bu olumsuzlukları minimum düzeye indirmek adına tarım politikalarının yenilenmesi, kendimize yetecek ve hatta ihracat yapacak bir üretim yapısına kavuşmamız için yapılması gerekenler acil olarak yapılmalıdır.

Bu bağlamda;

SORU 1) 2003 yılından itibaren tarım sektörü büyüme rakamları, ithalat yaptığımız tarım ürünleri ve miktarı nedir?

CEVAP 1) **Tarım, Avcılık ve Ormancılık sektörüne ait büyüme rakamlarına ilişkin olarak, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığından alınan cevap aşağıda yer almaktadır:** Türkiye'nin 2003-2009 yıllarına ait cari ve sabit fiyatlarla tarım, avcılık ve ormancılık sektörüne ait büyüme rakamları Tablo 1' de verilmiştir.

Tablo 1. Sabit Fiyatlarla Tarım, Avcılık ve Ormancılık Sektörü Katma Değeri (1000 TL)
(1998 yılı fiyatlarıyla)

	Tarım, avcılık ve ormancılık	Gelişme hızı (%)
2003	8.475.963	-2,2
2004	8.701.635	2,7
2005	9.275.244	6,6
2006	9.393.296	1,3
2007	8.736.944	-7,0
2008	9.141.424	4,6
2009	9.475.727	3,7

Türkiye, dünya tarım ürünleri piyasalarında önemli bir tarımsal ürün ihracatçısıdır. Son 7 yılda (2003-2009) tarım ürünleri ihracatımız 61 Milyar \$'ı geçmiştir.

Tarım ürünleri ihracatımız 2002 yılında 4,1 milyar \$ iken, 2009 yılında 2,7 kat artarak 11,2 milyar \$'a yükselmiştir.

Türkiye, net tarım ürünleri ihracatçısı konumundadır. 2002 yılında % 101,4 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı 2009'da %114,3 olarak gerçekleşmiştir. Bu durum, Türkiye'nin net tarım ürünleri ihracatçısı olduğunun resmidir.

Ayrıca, **Tarım ürünleri ihracatımızın %93'ünden fazlasını, ithalatımızın da %65'ini oluşturan gıda maddelerinde,** ihracat 2002 yılında 3,6 milyar \$ iken 2009 yılı itibarıyla 10,5 milyar \$'a ulaşmıştır. Aynı dönemde ithalatımız ise 1,9 milyar \$'dan 6,1 milyar \$'a yükselmiştir. Buna göre, Türkiye gıda maddelerinde 4,4 milyar dolar dış ticaret fazlası vermiştir.

Dış Ticaret istatistiklerinde; pamuk ve diğer bazı hammadde niteliğindeki tarımsal ürünler ithalatta tarım sektöründe görülürken, ihracatta tekstil ve konfeksiyon ürünlerine dönüşmesi nedeniyle sanayi sektöründe değerlendirilmektedir. Bu tür tarıma dayalı sanayi ürünleri de dikkate alındığında tarım sektörünün ihracat değeri daha da artmaktadır.

TARIM ÜRÜNLERİ İHRACATI (Milyon Dolar)

Yıllar	Genel İhracat	Gıda Maddeleri	(%)	Tarımsal Hammadde	(%)	Tarım Ürünleri Toplamı	(%)
2003	47.253	4.735	10,0	522	1,1	5.257	11,1
2004	63.167	5.891	9,3	610	1,0	6.501	10,3
2005	73.476	7.714	10,5	595	0,8	8.309	11,3
2006	85.535	7.932	9,3	702	0,8	8.634	10,1
2007	107.272	9.007	8,4	762	0,7	9.769	9,1
2008	132.027	10.705	8,1	769	0,6	11.474	8,7
2009	102.135	10.583	10,4	608	0,6	11.191	11,0
2009	83.185	8.370	10,0	483	0,6	8.853	10,6

Kaynak: Uluslararası Standart Ticaret Sınıflamasına (SITC, Rev.3) göre TÜİK verilerinden derlenmiştir.

TARIM ÜRÜNLERİ İTHALATI (Milyon Dolar)

Yıllar	Genel İthalat	Gıda Maddeleri	(%)	Tarımsal Hammadde	(%)	Tarım Ürünleri Toplamı	(%)
2003	69.340	2.791	4,0	2.474	3,6	5.265	7,6
2004	97.540	3.090	3,2	2.969	3,0	6.059	6,2
2005	116.774	3.284	2,8	3.196	2,7	6.480	5,5
2006	139.576	3.486	2,5	3.800	2,7	7.286	5,2
2007	170.063	5.167	3,0	4.645	2,7	9.812	5,8
2008	201.964	8.503	4,2	4.535	2,2	13.038	6,5
2009	140.919	6.108	4,3	3.523	2,5	9.631	6,8
2009	113.291	5.069	4,0	2.752	2,0	7.821	7,0

* Ocak-Ekim

Kaynak: Uluslararası Standart Ticaret Sınıflamasına (SITC, Rev.3) göre TÜİK verilerinden derlenmiştir.

GIDA MADDELERİ DİŞ TİCARETİ (Milyon Dolar)

Yıllar	Gıda Maddeleri İhracatı	Gıda Maddeleri İthalatı	Dış Ticaret Dengesi	İhracat Değişim %	İthalat Değişim %
2003	4.735	2.791	1.944	29,1	46,0
2004	5.891	3.090	2.801	24,4	10,7
2005	7.714	3.284	4.430	30,9	6,3
2006	7.932	3.486	4.446	2,8	6,2

2007	9.007	5.167	3.840	13,6	48,2
2008	10.705	8.503	2.202	18,9	64,6
2009	10.583	6.108	4.475	-1,1	-28,2
2009 *	8.370	5.069	3.301		

Kaynak: Uluslararası Standart Ticaret Sınıflamasına (SITC, Rev.3) göre TÜİK verilerinden derlenmiştir.

SORU 2) Gıda fiyatları yükselirken, artışların Türk çiftçisine yansımadağı doğru mudur? Bu konuda bir çalışmanız bulunmakta mıdır?

CEVAP 2) Bakanlığımızca, gıda ve tarım ürünleri fiyatları aylık periyotta takip edilmekte olup, bu fiyatların aynı yılın bir önceki ayına ve önceki yılların aynı aylarına göre değişimleri hesaplanmaktadır.

2003 yılından bu yana temel gıda ürünlerinde çeşitli oranlarda artış yaşandığı gözlenmektedir. Nitekim, seçilen ürünlere (buğday, çeltik, pamuk, dana eti, süt, yumurta, soğan, patates) ait aylık ve yıllık fiyatlar incelendiğinde 2003-2004 yıllık ortalama fiyat artışı %4,2 ile 21,3 arasında değişmektedir. Bu oranlar 2009-2010 yılları içinse %3,2 ile 52,8 arasında gerçekleşmiştir.

Bu duruma göre gıda fiyatlarında yaşanan artışın üretici fiyatları da göz önüne alındığında, çiftçiye de yansımış olduğu görülmektedir.

SORU 3) Küresel iklim değişikliğinden etkilenen riskli ülkeler arasında yer alan ülkemizde, tarımsal verimliliği ve üretimimizi artıracak, tarımsal üretimimizi geleneksel yapıdan kurtaracak ne gibi çalışmalar yapmaktasınız?Dünyada gıda fiyatlarını artıran nedenlerin ortadan kalkmayacağı, hatta daha da ağırlaşacağı, sürekli olacağı ortada iken bu olumsuzlukları düşürmek için ne gibi çalışmalar

SORU 4) Dünyada gıda fiyatlarını artıran nedenlerin ortadan kalkmayacağı, hatta daha da ağırlaşacağı, sürekli olacağı ortada iken bu olumsuzlukları düşürmek için ne gibi çalışmalar yapmaktasınız?

CEVAP 3-4) 2007/12477 Sayılı Tarımsal Kuraklıkla Mücadele İle Kuraklık Yönetimi Çalışmalarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Bakanlar Kurulu Kararı 07/08/2007 tarihli Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Karar'ın 7' inci ve 8' inci maddelerine dayanılarak yönetmelik çalışmalarına başlanılmış ve 02 Mart 2008 tarihli Resmi Gazete'de "Tarımsal Kuraklık Yönetiminin Görevleri, Çalışma Usul Ve Esaslarına Dair Yönetmelik" yayımlanmıştır.

Söz konusu yönetmelik çerçevesinde; Tarımsal Kuraklık İl Kriz Merkezi oluşturularak İl Kuraklık Eylem Planları hazırlanmıştır.

İzleme Erken Uyarı ve Tahmin Komitesi ile Risk Değerlendirme Komitesi çalışmalarına Ağustos 2008'den itibaren başlamıştır. İzleme Erken Uyarı ve Tahmin Komitesi ve Risk Değerlendirme Komitesi her ay düzenli olarak toplanmakta raporlar hazırlanmaktadır. Bu raporlar kapsamında; Türkiye bölgesel ve tarımsal havza düzeyinde aylık yağış, sıcaklık, baraj

doluluk oranları, ürünlerin İl Müdürlüklerinden alınan fenolojik gözlemlerine ilişkin bilgiler (ürün çıkış bilgileri), kuraklık haritaları, ileriye dönük 3 ve 6 aylık yağış ve sıcaklık tahminleri yer almaktadır.

Ülkemizde, Tarım ve hayvancılığın dışarıya bağımlılığını azaltarak hayvancılığın geliştirilmesine yönelik olarak, 2002-2009 yılları arasında buğday ekim alanında % 13 daralma olmasına rağmen, verimdeki artışa bağlı olarak üretim miktarı %5 oranında artarak 19,5 milyon tondan, 20,6 milyon tona ulaşmıştır. 2009 yılı Buğday tüketim miktarı ise 17.782.000 tondur.

Ülkemizde, sadece DİR (Dahilde İşleme Rejimi) kapsamında buğday ithalatı yapılmaktadır. 2009 yılında bu kapsamda yapılan buğday ithalatının tamamı da buğday unu, bisküvi vb. mamul madde haline getirilerek 1,2 milyar Dolar'lık bir ihracat yapılmıştır. Ayrıca, 2009 yılında 301 bin ton buğday ihracatı da yapılmıştır.

Ülkemizde 2009 yılı arpa üretimi 7.300 bin ton olup, arpa talebi ise 6.800 bin tondur.

Yıllar itibarı ile arpa üretimi talebi karşılayacak düzeyde olmuştur. Ülkemizde üretilen arpanın büyük bölümü yem sanayinin hammaddesi olarak kullanılırken, bir kısmı doğrudan hayvan yemi, çok az bir kısmı da bira sanayinde kullanılmaktadır.

2002 yılında Yem bitkisi üretimi 25 Milyon Ton iken, 2009 yılında yem bitkisi üretimi 37 Milyon Ton'a ulaşmıştır.

Hayvancılık Desteklerinin Toplam Destekler İçerisindeki Payı 2002 yılında % 4,4 iken 2009 yılında bu oran % 22,3 olmuştur.

Diğer yandan, Ülkemizde hayvancılığın geliştirilmesi, hayvansal üretimin artırılması ve kayıt altına alınması amacıyla;

a) Bakanlığımız tarafından gerçekleştirilen yeni bir proje ile Ziraat Bankası ve Tarım kredi kooperatifleri kanalıyla hayvancılık yapan yetiştiricilere, sıfır faizli yatırım ve işletme kredisi verilmeye başlanmıştır.

Finansal boyutu ve uygulamadaki bazı özellikleri nedeniyle Cumhuriyet tarihinin "ilk"lerinden olma özelliğini taşıyan projenin "Yatırım Kredileri" ahır, ağıl yapma, süt sağım tesisi kurma ve hayvan alımını kapsamaktadır. Bu krediyle süt sığırcılığında, damızlık etçi sığır yetiştiriciliğine koyun ve keçi yetiştiriciliğinde, büyükbaş hayvan yetiştiriciliğinde ve manda yetiştiriciliğinde sıfır faizli kredi verilmektedir.

Projenin sıfır faizli işletme kredisi ise, Büyük Baş Besi Hayvancılığını kapsamaktadır. Bu proje ülkenin et üretimini artırma amaçlı bir çalışma olarak uygulamaya konulmuştur. Büyükbaş Besi Hayvanı alımı ve yem temininde kullanılacak, bu kredi ise 2 yılda geri ödenecektir.

Bu projede uygulanan proje konuları ve faiz indirim oranları (%) olarak aşağıda belirtilmiştir.

Süt sığırcılığı (işletme)	60
Süt sığırcılığı (yatırım)	100
Damızlık etçi sığır yetiştiriciliği (işletme)	50
Damızlık etçi sığır yetiştiriciliği (yatırım)	100
Damızlık düve yetiştiriciliği (işletme-yatırım)	60
Büyükbaş hayvan yetiştiriciliği (sığır-manda) (işletme)	50
Büyükbaş hayvan yetiştiriciliği(sığır-manda)(yatırım)	100

Küçükbaş hayvan yetiştiriciliği (koyun-keçi) (işletme)	50
Küçükbaş hayvan yetiştiriciliği (koyun-keçi) (yatırım)	100
Büyükbaş hayvan besiciliği (işletme)	100
Büyükbaş hayvan besiciliği (yatırım)	50
Küçükbaş hayvan besiciliği (işletme-yatırım)	50

b) Ayrıca yetiştiricilerimize; anaç sığır-manda, suni tohumlamadan doğan buzağı, damızlık koyun- keçi, tiftik, çiğ süt, ipek böceği, arı ve su ürünleri yetiştiriciliği, kaba yem üretimi, tazminatlı hayvan hastalıkları, hastalıktan ari işletme, hayvan hastalıkları ile mücadele, programlı aşı uygulamaları ile akredite veteriner hekim konularında destekleme ödemeleri yapılmaktadır

c) Doğu Anadolu Bölgesinde etçi ve kombine ırklarla, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde ise sütçü ırklarla kurulacak 50 baş üzeri ve kapasiteye sahip damızlık işletmelerine inşaat için % 30, makine ve hayvan alımında ise % 40 oranında hibe desteği uygulaması başlatılmıştır.

d) Bakanlığımızca, asgari 50 baş kapasiteli işletmelerinde gerekli inşaat, makine ve diğer yatırımlarını tamamlamaları halinde damızlık sığır ihtiyaçlarını karşılamak için 5 yıl süreyle satmamak şartı ile yetiştiricilere damızlık hayvan ithalatı için özel izin verilmektedir.

e) Hayvancılıkta verilen kredi miktarı 2002 yılında 47 Milyon TL iken 2010 yılında bu miktar 4 Milyar 155 Milyon TL' ye ulaşmıştır.

Diğer yandan, 2002 ile 2009 döneminde gübre, mazot, kırmızı et fiyatlarında serbest piyasa koşullarında değişik oranlarda artış olmakla beraber Bakanlık olarak, üreticilerimizin bu fiyat artışlarından en az oranda etkilenmesi için Mazot, Gübre, Toprak analizi, Sertifikalı tohumluk ve Fidan kullanımı, Organik tarım ve İyi tarım uygulamaları, Alternatif ürün, Fındık üreticilerine alan bazlı gelir desteği ve Alternatif ürüne geçen üreticilere Telafi Edici Ödeme desteği gibi Alan Bazlı Destekler verilmekte olup, Muhtelif ürünlere Prim (Fark) Ödemesi Desteği (Kütü pamuk, Yağlık ayçiçeği, Soya fasulyesi, Kanola, Dane mısır, Zeytin yağı, Aspir, Hububat ve Baklagil, Yaş çay) verilmektedir.

2002 yılında Toplam Tarımsal Destek miktarı 1 milyar 868 milyon YTL olup, 2010 yılı sonu itibariyle ise toplam Tarımsal Destek miktarı 5 milyar 733 Milyon TL'dir.